

С Т А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Мария Петрова Кехайова-Стойчева*
Икономически университет - Варна;
Научна специалност „Маркетинг,,

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Маркетинг“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Ивайло Костадинов Димитров*
Тема на дисертационния труд: *Оценка на адаптацията на маркетинговата стратегия на ВП „Карнобат“ в югозападен район*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №142/26.01.2023 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“* на УНСС по научна специалност „Маркетинг“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС №1054/12.05.2016 г. Обучението е осъществено в *задочна* форма през периода м. май 2016 г. – м. април 2020 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Изграждането на маркетингово поведение на организациите не е лека задача. Още по-голямо предизвикателство е трансформацията от продуктово или търговско поведение към маркетингово. Средата в съвременния свят е все по-динамична, а на моменти и драматична, и бизнес организациите имат нужда от все повече идеи и предложения за решения, които да подпомогнат успешното им задържане и развитие в

пазарите. Производството на алкохолни напитки е традиционно за България. Традиционно консервативни и водени по инерция са и компаниите в сектора. Предлагањето на идеи, свързани с адаптиране на маркетинговите стратегии по локални пазари в регион България е похвално. От гледна точка на това може да се каже, че темата на дисертационния труд е актуална и тази актуалност е добре аргументирана от докторанта.

Целта на дисертационния труд и **обектът** на дисертационното изследване са ясно формулирани. **Предметът** повтаря целта на изследването. Формулираните изследователски задачи са в съзвучие с целевата ориентация на докторанта.

Като цяло **структурата е балансирана**, както по форма, така и по съдържание. Цялостното съдържание на дисертационния труд представлява логично и последователно изследване, оформено в общ обем от 183 страници, разпределени в класическа структура от въведение и три глави с параграфи, заключение, приноси в дисертационния труд, списък с използвана литература от 110 източника (кирилица (50), латиница (34), онлайн публикации (26)). Работата е подкрепена с графичен, табличен и емпиричен материал. Основните параметри на разглеждания дисертационен труд показват, че докторантът е извършил необходимата изследователска работа – в теоретичен и емпиричен аспекти.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В съдържателно отношение, считам, че докторантът демонстрира достатъчно умения за систематизиране, анализиране и обобщаване на концептуален и фактологически материал. Използвани са базови методи в рамките на целия дисертационен, които са приложени коректно. Това е доказателство за наличие на умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

В концептуалната част на дисертационното изследване, свързана с предмета на дисертацията, а именно разработването на маркетинговата стратегия в бизнес организациите са представени базови концепции. Обхванато е съдържанието на стратегическия маркетинг от всичките му аспекти, като са извършени самостоятелни обобщения и изводи. В тази, концептуална по своя характер, част от дисертационния труд са демонстрирани достатъчно умения за работа с разнообразни литературни източници. Оформените заключения и обобщения имат прагматичен характер.

В методологическата част на дисертационния труд, глава втора, е

демонстрирано познаване на процеса на провеждане на емпирични изследвания. Тук също са обобщени базови концепции. Съществува аргументация на използвани изследователски методи, а също така на използвани методи и техники за анализ. Демонстрирани са умения по разработване на изследователски инструменти. Извършени са анализ на средата на ВП „Карнобат“ и анализът на конкурентната среда, чрез прилагане на методиката на М. Портър. Представени са в детайли маркетинговите цели на организацията по елементи на маркетинговия микс, които играят ролята на изходната позиция за идеално състояние при провеждането на GAP анализа.

В изследователската част, трета глава, докторантът извършва последователно: анализ по вторични данни на пазара на вино в България; базов анализ на постигнатите резултати по елементи на маркетинговия микс в югозападен район на база на емпиричното изследване; изследвани са основни връзки и зависимости между основни фактори, оказващи влияние върху продажбите в района; направен е опит да се изследва адаптацията на маркетинговата стратегия на организацията в югозападен район.

Всичко това ми дава основание да направя заключението, че в съдържателно отношение дисертацията отговаря на основните качествени изисквания за оценяване на дисертационен труд.

Докторантът постига изследователската си цел и решава поставените задачи.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приносните моменти на дисертационното изследване, считам, че могат да бъдат сведени до:

- В концептуално отношение са предложени основни компоненти от методология за оценка на маркетинговото представяне на компания в конкретен район и определяне на елементи от стратегията, които могат да бъдат адаптирани, към специфики на потреблението.

- В практическо-приложно отношение, основният приносен момент, според мен се свежда до това, че организациите от сектор производство на алкохолни напитки разполагат с набор от техники, с помощта на които могат да идентифицират различия в потреблението на локално равнище

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Публикуваните части от дисертационното изследване отговарят на минималните държавни изисквания за придобиване на ОНС „доктор“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява точно дисертационния труд, но на места има заявени анализи, които не са извършени в дисертационното изследване.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

На места анализите са повърхностни (SWOT, GAP, Портър, анализ на връзки и зависимости). Не са спазени стандартите при докладване на резултати от приложените анализационни техники: SWOT, GAP, Портър, изследване на връзки и зависимости). В автореферата са заявени използването на определени тестове за връзки и зависимости, но в дисертационното изследване не са докладвани резултати (тест на Кръскал-Уолис, тест на Ливайн, тест на Колмогоров-Смирнов, тест на Ман-Уитни).

Имам следният въпрос към докторанта:

- Защо е приложено ограничението оценяването на адаптацията на маркетинговите програми и тактики на ВП „Карнобат“ да бъде извършено само на база на индиректна оценка на поведението на крайните клиенти? Това не създава ли риск от изкривяване на картината?

8. Заключение

Становището ми, като член на научното жури е, че представеният дисертационен труд отговаря на приетите в научната практика изисквания, поради което общата ми оценка е положителна. Предлагам на докторант Ивайло Костадинов Димитров да бъде присъдена образователната и научна степен “доктор” по професионално направление 3.8 “Икономика” и научната специалност “Маркетинг“.

7.03.2023 г. / гр. Варна

Подпис: .....